

Kako je umro moj snjegović

Neobično sam se šepirio na tom vražjem snjegorazgrtaču. Ta drvena naprava bila je nalik običnom velikom trokutu, samo bez hipotenuze. Katete, spojena na vrhu nezgrapnim kovanim željezom, širile su nezadrživom snagom naslage snijega gurajući ih na rubove puta. Ova pomalo neobična, a ipak tako jednostavna naprava, klatarila se amotamo ulicom bilježeći uporno novi, glatki kolovoz.

Tamo na vrhu trokuta, upravo na mjestu snjegorazvodnice, gdje je željezno čelo nemilosrdno paralo podatni snijeg, zabijena je poprijeko jedna gruba daska, na njoj debeli gunj (baš onaj s kojim se, inače, pokrivaju konji oznojeni nakon mukotrpnog rada), a na njemu sjedi brkati foringaš. Čvrsto je držao remenite vojske, zauzdavajući ležerno (tá, to mu je zanat) i ponosito konjski četveropreg.

— Ajda, cujsa, ajda. Hojc! Rička cuhac! No...! — vikao bi povremeno, a njegov se glas doimao nekako očinski, dok je bič s izrezbarenom bičkom očito imao samo za cimer.

Kraj tog brkajlije, zamislite, na debelom gunju sjedio sam i ja! Bio je to san svakog seoskog klinca.

Kad je četveropreg krenuo kroz selo vukući za sobom nezgrapni drveni snjegorazgrtač, koji bi, inače, cijelo božje ljeto bezvoljno spavao zabačen tamo iza kino-dvorane zadružnog doma, nastupio je za staro i mlado maltene pravi blagdan. Iako je snijeg bio do koljena, sve se sjatilo na ulice. Na pijacu, u središtu sela, komeša se svijet kao za znamenitih siječanjskih svatova, kada nema drugog posla već se premjerava i prepričava držanje mladenke (koja, istini za volju, zimogrožljivo drhti pod bijelim, gotovo prozirnim, šlajerom, bijele nevine boje).

Konji su odmorni, sezona rada odavno je prošla (tá, već je prošla Nova godina), mišići su im napeti kao strune. Šmrču i nestropljivo poskakuju, dok im snijeg pršti pod kopitima. Ali u zao čas, jer oko njih se prihvatiše oni najjači seoski foringaši, sve plećati momci, koji i sami jedva dočekaše da nešto rade u ove duge zimske dane (i prave se važni pred skupljenim gledalištem).

— Dej, primi ga, vrag mu mater, nije ti sestra! Zkopčaj već jemput taj ham!

Na nebu ni oblačka nakon jučerašnje sniježne oluje. Bistrina se zavalila u ovaj međimurski kut, u Zadubravlje, samo iznad Drave, Mure i Bistrece lebdi prozirna izmaglica kao da je nad njima mnogo ljudskih usta izdahnulo svoja toplu pluća. S katoripske štreke čuje se pokatkad žvižduk kakve usamljene lokomotive (koja zavija poput psa, valjda da je ne bi bilo strah samoće) ne uspijevajući ozbiljnije narušiti zimski mir ravnice.

A na pijacu kao u grotlu. Samo nas djece skupilo se toliko da se digla opća graja. Nije mi zapravo jasno kako sam se uspio u toj općoj gužvi ukrcati pravo na ono kraljevsko sjedalo pokraj samog kormanoša ovog neobičnog snježnog broda.

Dvije velike radosti u svega dva zimska dana: jučer po podne sav sam promrzao slagajući sa svojom družbom veliki snjegović, a sada, eto, još i ova vratolomna voznja! Ogromni snjegović, veći i od našeg učitelja, zbili smo čvrsto stisnutim grudama tik do ulaza u školsko dvorište. Bio je stvarno originalan, pravi pravcati snježni kinč. Školskom smo podvorniku ukrali metlu (ne daj bože da mu se pokažemo pred oči), a od kuće smo donijeli veliku mrkvu i probušenu kantu za šešir. Kad je bio gotov, zagle-

davali smo ga sa svih strana, a ja bih ga najradije odnio kući, iako sam bio svjestan da bi snjegović moje zamišljeno gostoprinstvo platio glavom. Iduće jutro ustao sam mnogo ranije nego obično, jer valjalo je provjeriti nisu li snjegovića odnijele noćne coprnice. Nije se on dao smesti — stajao je čvrsto na svojem mjestu baš kao i jučer.

Fijuk biča, koji se nadvio nad četveropregom, prekinuo je moje sanjarenje o snjegoviću, a drvena furija odlijepila se sa svojeg polazišta. Snijeg je prštio na sve strane, kroz ledene iglice nazire se na desetke ruku koje mašu. Na snjegorazgrtaču grozd djece, koji se neumitno osipao. Padaju djeca mekano u snijeg ispunjavajući seoske ulice svojom veselom cikom. Eto nas tako i izvan sela, uz »Sretno!« pokraj zadnjih kuća žurimo nezadrživo prema Bistrecu. Kroz snježni oblak oko konja u daljini naziru se plavi prekomurski brežuljci. Od one silne dječurlije ostadosmo na gunju tek trojica. Brkati foringaš i njegova dva pomoćnika povremeno bacaju na nas zabrinute poglede, jer sada su oni odgovorni za našu sigurnost. Četveropreg vuče razuzdano i zadihano naprijed, a drveni trokut poskakuje i stenje kao da ga nosi sam vrag.

Eh, što ću svašta izmijesiti u svojem nacifranom izvještaju s ovog uzbuđljivog puta! Ima da iskolače oči oni koji su izostali s ove velebne vožnje, oni koji su poput kotrljajućih bobica otpali s jurećeg grozda. Osjećao sam se čarobno i nekako osobito važno na ovoj snježnoj dilažansi, kao da me same coprnice nose. Vjerojatno, prijatelji, na ovom svijetu nema ništa ljepše od ove snježne kočije bez kotača, koja tako vraški i neumitno hita u susret novim uzbuđenjima.

Kod starog mlina na potoku, gdje su se naša omiljela ljetna mjesta za kupanje sada sjajila optočena ledom, okrenusmo natrag. Tu je bio kraj naše fure, dovde snijeg iz drugog pravca trebaju očistiti naši susjedi Kotoripčani. Snjegorazgrtač je zacrtao jedan veliki snježni polukrug i četveropreg je odlučno zagazio već utabanim putom natrag prema selu.

Moji snovi da frapiram svoje brojne sudrugove nevjerojatnom i maštovitom pričom s ovog vampirskog putovanja bili su sve bliže stvarnosti kako smo se približavali posljednjoj postaji snježne dilažanse —

središtu sela. Kad smo opet dohvatili prve kuće, znatiželjnici su nas promatrali s prozora, djeca i psići nalukavali su se kroz plotove, a brk glavnog foringaša poigravao je na vjetru. Sve se to pretvorilo u veliku zimsku svečanost, koja plijeni svojom neposrednošću.

Evo, uskoro ćemo proći i pored škole. Tamo je najživlje. Pred školskim vratima pozdravit će nas i naš veliki snjegović. Onako ogroman i ponosit, tik uz vrata školskog dvorišta, kao da marljivo nadzire neće li koji od učenika zakasnuti na nastavu. Volio sam te topljive dječje igračke, a pogotovo mi je bio drag ovaj snjegović zbog kojeg sam pretrpio toliko straha krađući podvornikovu metlu.

Četveropreg se strahovito približava snjegoviću. Spremam se da mu svečano salutiram, pa makar pao s drvenog trokuta. Već sam se i malo pridigao. Osjećam da dolazi najsvečaniji dio ovog neobičnog putovanja. Zamislite kakva nemoguće draga kombinacija: moja snježna dilažansa i veliki snjegović s crvenim nosom! Tog trenutka iz suprotnog pravca nailaze nekakve saonice, koje se tek naziru kraz pršteći snijeg. Naš četveropreg bio je prisiljen skrenuti malo u desno, drveni trokut sablasno se zanosi i krajičkom katete udara u snjegović. Činilo mi se kao da sanjam, dah mi je zastao, dok se snjegović nezadrživo rušio u obične pršteće iglice koje sam toliko volio gledati tokom ovog luđačkog putovanja.

Jedva sam čekao da stanemo.

Umjesto svojeg spremljenog maštovitog izvještaja, svome tati, koji me uplašeno dočekao na snježnom polazištu, uspio sam kroz suze izustiti:

— Kaj buš znal, već nigdar se ne bum vozil z tim najobičnijim drvenim strašilom! (1977.)